

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА**

**НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
та РОБОЧА ПРОГРАМА
«ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ»**

для студентів IV курсу денної та заочної форм навчання

спеціальність 293 «Міжнародне право»

галузь знань 29 – «Міжнародні відносини»

Ужгород – 2019

Ковальова М.В. Навчально – методичні матеріали та робоча програма з дисципліни **«Право міжнародних договорів»:** для студентів IV курсу денної та заочної форм навчання /бакалаври/ М.В. Ковальова – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2019.

Розробник: М.В.Ковальова, доцент кафедри міжнародного права ДВНЗ «УжНУ», к.ю.н./цивільне право, цивільний процес, сімейне право, міжнародне приватне право/.

kaf.mp.uzhnu@gmail.com

Навчально – методичні матеріали та Робоча програма з дисципліни «Право міжнародних договорів» підготовлені на підставі вимог діючих стандартів вищої освіти України, галузь знань «Міжнародні відносини» (0302), спеціальність 293 «Міжнародне право»/ бакалаври/, у відповідності до «Концепції розвитку кафедри міжнародного права ДВНЗ «Ужгородський національний університет» та пріоритетних напрямів освітньої, методичної та наукової діяльності на 2015 – 2025 роки», а також практики викладання курсу «Право міжнародних договорів».

Лектори:

Ковальова М.В., к.ю.н. /цивільне право, цивільний процес, сімейне право, міжнародне приватне право/ доцент кафедри міжнародне право

Схвалено на засіданні кафедри міжнародного права
(протокол від 13 травня 2019 р. № ____)

Ззавідувач кафедри міжнародного права
_____ (проф. Г.Г.Динис)

Схвалено науково-методичною радою юридичного факультету
(протокол від «21» травня 2019 р. № ____)

Голова науково-методичної ради
юридичного факультету
_____(_____)
« ____ » _____ 2019 р

АНОТАЦІЯ

Навчально методичні матеріали та Робоча програма з навчальної дисципліни "Право міжнародних договорів" підготовлені на підставі вимог діючих стандартів вищої освіти України, галузь знань (29) «Міжнародні відносини», спеціальність 293 «Міжнародне право», практики викладання курсу у закладах вищої освіти (ЗВО) України та зарубіжних інституціях та містить систему організаційно-методичних заходів, що сприятимуть студентам у засвоєнні знань, компетенцій, умінь та навичок із зазначеної дисципліни.

Навчальна дисципліна викладається на IV курсі, II семестр, в обсязі 120 навчальних годин (4 кредити ECTS (the European Credit Transfer System)), а саме: лекції – 30 год., практичні, семінарські заняття – 30 год, самостійна робота – 60 годин.

Актуальність вивчення навчальної дисципліни зумовлена оволодінням вузькоспеціальними знаннями з права міжнародних договорів, насамперед положень Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969 року.

Мета вивчення дисципліни: ознайомлення студентів Ужгородського національного Університету: по – перше, з положеннями Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969 року; досконале знання законодавства України про міжнародні договори; уміння встановлювати юридичний статус міжнародного документа за формальними ознаками; здатність юридично забезпечувати процес укладання міжнародного договору;

Об'єктом вивчення є дисципліна «Право міжнародних договорів», предметом вивчення є процес укладання, дія та припинення дії міжнародних договорів.

В результаті вивчення дисципліни "Право міжнародних договорів " бакалавр повинен знати:

- предмет та метод дисципліни, її роль у підготовці бакалавра;
- основні теоретичні конструкції дисципліни, її співвідношення з відповідними категоріями міжнародного права та національного права держав;
- поняття та систему права міжнародних договорів
- кодифікацію та прогресивний розвиток права міжнародних договорів
- дію договору у часі і просторі
- умови дійсності і недійсності міжнародних договорів
- припинення та призупинення дії міжнародних договорів
- тлумачення міжнародних договорів
- основні теоретичні концепції стосовно імперативного принципу *pacta sunt servanda*;
- історію формування і розвитку галузі права міжнародних договорів;
- структуру та інститути галузі права міжнародних договорів;
- стадії укладання міжнародного договору;
- поняття сторін міжнародного договору та «третьох сторін»;
- особливості місця міжнародного договору як джерела сучасного міжнародного права;
- проблеми та перспективи розвитку міжнародної договірної практики України.

вміти:

- визначати правову природу міжнародного договору;
- визначати сторін та право на участь в міжнародних договорах;
- визначати стадії укладання міжнародного договору;
- письмово перекладати юридичні, насамперед міжнародно-правові документи з широким використанням вузькоспеціалізованої термінології з іноземної та на іноземну мову.
- здійснювати послідовний переклад ділового формального й неформального спілкування з питань міжнародного права, права України та іноземних держав, з широким використанням вузькоспеціалізованої фахової термінології.
- вирішувати найпоширеніші юридичні питання роботи міжнародних організацій, а також взаємодії міжнародних організацій з органами державної влади та місцевого самоврядування.
- аналізувати зміст міжнародного договору;
- здійснювати правовий аналіз міжнародних та внутрішньодержавних нормативних актів, що стосуються права міжнародних договорів.

Професійні компетентності:— опанування студентами концепціями щодо пояснення сутності міжнародного договору, права міжнародних договорів та принципу *pacta sunt servanda*, а також нормативним матеріалом (ознайомлення з договірною базою сучасного міжнародного права), вироблення вміння аналізувати міжнародні договори, здійснювати їх правове порівняння та виявляти основні проблеми і тенденції у розвитку права міжнародних договорів.

Методика викладання: навчальна дисципліна «Право міжнародних договорів» викладається на основі класичної університетської та інноваційної систем організації навчального процесу із застосуванням сучасних педагогічних, інформаційних, інтернет-технологій, засобів комунікації (форми, методи, методики технологій навчання) та підготовки індивідуальних/ самостійних завдань студентів (есе, моделювання міжнародно – правових кейс-ситуацій (судових рішень), метод створення проєктів, навчання у кооперації з представниками інших спеціальностей, аналіз та вивчення case–study рішень міжнародних судових інституцій, ділових ігор, презентацій, тощо) з метою досягнення відповідного рівня теоретичних знань та практичних навичок. Студенти опановують навички опрацювання нормативних, наукових джерел, включно матеріалів Комісії міжнародного права ООН, рішення Міжнародного Суду ООН, міжнародних судових інституцій.

Інформаційні джерела – навчальні посібники, науково-методичні розробки провідних вітчизняних та зарубіжних центрів дослідження міжнародного права, університетів та інститутів, монографічні та доктринальні дослідження з міжнародного права, наукові статті вітчизняних та зарубіжних авторів, вітчизняні та зарубіжні періодичні фахові видання, включаючи джерела Інтернету, енциклопедичні словники та інші наукові джерела на українській та іноземних мовах, міжнародно-правові нормативні документи, джерела Комісії міжнародного права ООН, судові рішення Міжнародного Суду ООН та міжнародних судів *ad hoc*, установчі документи міжнародних організацій та міжнародних судових установ, практика вирішення міжнародно-правових спорів.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна "Право міжнародних договорів" вивчається після вивчення дисциплін "Міжнародне публічне право", "Міжнародне приватне право"

Шкала оцінювання: національна та ECTS¹

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82 – 89	B	добре	Зараховано
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано, з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано обов’язкове повторне вивчення дисципліни

¹ **ECTS (European Credit Transfer System)** - європейська система залікових кредитів (система кредитів ECTS) була розроблена Європейською комісією в 1997 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ»
ЛЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Тема 1. Право міжнародних договорів як галузь міжнародного права

Тема 2. Кодифікація права міжнародних договорів

Тема 3. Стадії укладання міжнародного договору

Тема 4. Форми та види міжнародних договорів

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Тема 5. Набуття юридичної сили, припинення та підстави недійсності міжнародного договору

Тема 6. Тлумачення міжнародних договорів

Тема 7. Припинення та призупинення міжнародних договорів

Тема 8. Міжнародна договірна практика України.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Право міжнародних договорів як галузь міжнародного права	18	8	1			12	18	1				16
Тема 2. Кодифікація права міжнародних договорів	18	5	1			12	18	2				16
Тема 3. Стадії укладання міжнародного договору	18	5	2			12	18	2				17
Тема 4. Форми та види міжнародних договорів	18	5	2			10	18	2				16
Разом за змістовим модулем 1	72	23	6			46	72	7				65
Змістовий модуль 2.												
Тема 5. Набуття юридичної сили, припинення та підстави недійсності міжнародного договору	18	5	1			10	18	3				17
Тема 6. Тлумачення міжнародних договорів	18	5	1			12	18	1				16
Тема 7. Припинення та призупинення міжнародних договорів	18	5	2			12	18	1				16
Тема 8. Міжнародна договірна практика України.	18	8	2			12	18	2				16
Разом за змістовим модулем 2	72	23	6			46	72	7				65
Усього годин	144	34	12			92	144	14				130

ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

Тема 1. Право міжнародних договорів як галузь міжнародного права Лекція1. Право міжнародних договорів як галузь міжнародного права

1. Поняття міжнародного договору.
2. Суб'єкти права міжнародних договорів.
3. Національне законодавство та право міжнародних договорів.
4. Конституція України та міжнародні договори.
5. Принципи права міжнародних договорів.
6. Проблема співвідношення міжнародного договору та звичаєвих норм міжнародного права.
7. Роль міжнародного договору в забезпеченні міжнародного правопорядку.
8. Принцип дотримання міжнародних договорів (*pacta sunt servanda*) як норма *jus cogens*.

Тема 2. Кодифікація права міжнародних договорів Лекція2. Кодифікація права міжнародних договорів

1. Історія розвитку права міжнародних договорів до Ліги Націй. Значення Вестфальського договору 1648 р.
2. Значення Конвенції про міжнародні договори, прийнятої Конференцією американських держав в 1928 р. Обговорення питань про право договорів в Лізі Націй.
3. Конференція права міжнародних відносин у ООН. Роль Комісії міжнародного права ООН в кодифікації і прогресивному розвитку права міжнародних відносин.
4. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. : загальна характеристика та сфера використання.
5. Особливості Віденської конвенції про право договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 р.

Тема 3. Стадії укладання міжнародного договору Лекція3. Стадії укладання міжнародного договору

1. Органи держав та інших суб'єктів міжнародного права, що мають право укладати договори.
2. Повноваження та уповноважені. Укладення міжнародного договору.
3. Стадії укладання договору: 1) договірна ініціатива; 2) підготовка тексту договору; переговори - основний метод узгодження тексту договору; особливості складання тексту договору при різних формах переговорів:

- звичайним дипломатичним шляхом, на міжнародних конференціях і в міжнародних організаціях; 3) прийняття тексту договору і його форми; 4) встановлення автентичності тексту договору, парафування; 5) способи вираження згоди суб'єктів міжнародного права на обов'язковість міжнародного договору: а) підписання, його форми; б) ратифікація; в) твердження і прийняття, схвалення; г) акт офіційного підтвердження; д) обмін документами, які становлять договір; е) приєднання до договору; 6) обмін та депонування ратифікаційних грамот і інших документів.
4. Застереження до міжнародних договорів; процедури заяви застережень, прийняття, заперечення проти них.
 5. Депозитарій та його функції. Реєстрація міжнародних договорів. Опублікування договорів.

Тема 4. Форми та види міжнародних договорів

Лекція 4. Форми та види міжнародних договорів

1. Класифікація міжнародних договорів по колу учасників: договори багатосторонні і двосторонні.
2. Об'єкти регулювання міжнародних договорів. Мета в міжнародному договорі. Закриті та відкриті договори.
3. Міждержавні, міжурядові та міжвідомчі договори.
4. Значення та поняття форми міжнародного договору.
5. Міжнародний договір та його текст. Письмова та усна форми договору. Найменування міжнародних договорів, їх особливості.
6. Структура міжнародних договорів. Преамбула міжнародного договору. Центральна та заключна частина договору. Додатки до міжнародних договорів та їх значення.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Тема 5. Набуття юридичної сили, припинення та підстави недійсності міжнародного договору

Лекція 5. Набуття юридичної сили, припинення та підстави недійсності міжнародного договору

1. Поняття дійсності міжнародних договорів. Презумпція дійсності міжнародних договорів.
2. Підстави дійсності міжнародних договорів. Дійсність договору та незалежність його положень. Положення внутрішнього права держави та недійсність договорів.
3. Підстави недійсності договору: 1) помилка; 2) обман; 3) підкуп представника держави; 4) примус представника держави; 5) примус держави шляхом погрози силою або її застосування; 6) норми *jus cogens* та дійсність договорів.
4. Принцип естоппель та дійсність договорів.
5. Наслідки недійсності міжнародних договорів.

Тема 6. Тлумачення міжнародних договорів

Лекція 6. Тлумачення міжнародних договорів

1. Поняття та цілі тлумачення.
2. Принципи тлумачення договорів.
3. Види тлумачення за суб'єктами, що здійснюють тлумачення міжнародного договору.
4. Способи (прийоми) тлумачення. Засоби, що застосовуються при тлумаченні міжнародних договорів.
5. Розширене та обмежувальне тлумачення.
6. Тлумачення договорів, автентичність яких встановлена на двох або декількох мовах.

Тема 7. Припинення та призупинення міжнародних договорів

Лекція 7. Припинення та призупинення міжнародних договорів

1. Поняття припинення міжнародних договорів.
2. Загальні підстави припинення договорів.
3. Виникнення нової імперативної норми загального міжнародного права (*jus cogens*) та її вплив на дію міжнародного договору.
4. Істотне порушення міжнародного договору як підстава припинення дії договору.
5. Подальша неможливість виконання договору як підстава його припинення.
6. Докорінна зміна обставин (*rebus sic stantibus*).
7. Денонсація та скасування міжнародних договорів. Денонсація Росією договорів з Україною.
8. Призупинення дії міжнародного договору. Розірвання дипломатичних та консульських зносин та його вплив на дію міжнародного договору.
9. Вплив війни на дію міжнародних договорів.
10. Процедури припинення і призупинення дії міжнародних договорів:
 - 1) міжнародні процедури; 2) внутрішньодержавні процедури.
11. Наслідки припинення або призупинення дії договорів.

Тема 8. Міжнародна договірна практика України

Лекція 8. Міжнародна договірна практика України

1. Види міжнародних договорів України.
2. Міжнародні договори України про партнерство та співробітництво.
3. Міжнародні договори України про правову допомогу.
4. Міжнародні договори України про торговельно-економічне співробітництво.
5. Міжнародні договори України про уникнення подвійного оподаткування.

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

Тема 1. Загальна характеристика права міжнародних договорів

Питання до обговорення:

1. Поняття міжнародного договору.
2. Система права міжнародних договорів та її елементи.
3. Об'єкт та предмет права міжнародних договорів.
4. Функції права міжнародних договорів. Принципи, норми та інститути права міжнародних договорів.
5. Джерела права міжнародних договорів.
6. Суб'єкти права міжнародних договорів
7. Співвідношення міжнародного права та внутрішньодержавного права.
8. Законодавство України про міжнародні договори.
9. Принцип pacta sunt servanda.

Завдання №1: письмово, в обсязі не більше 3 сторінок, використовуючи коментарі Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969, обґрунтуйте доцільність використання міжнародних договорів в міждержавних відносинах.

Тема 2. Кодифікація права міжнародних договорів

Питання до обговорення:

1. Поняття та визначення кодифікації та прогресивний розвиток права міжнародних договорів.
2. Офіційна та неофіційна кодифікації права міжнародних договорів.
2. Історія кодифікації права міжнародних договорів. Діяльність Ліги Націй в цьому напрямку. Гаванська конвенція про права міжнародних договорів. Доктринальна кодифікація права міжнародних договорів.
3. Розробка Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969 р.
4. Загальна характеристика Віденської конвенції про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 р.
5. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 р.

Теми рефератів:

1. Роль конституцій та інших внутрішньодержавних нормативних актів у формуванні права міжнародних договорів.
2. Особливості розвитку міжнародного права на сучасному етапі.

Тема 3. Сторони в міжнародних договорах

Питання до обговорення:

1. Сторони міжнародного договору. Поняття, категорії та правові наслідки учасників стосовно договору.
2. Юридичний статус учасників переговорів, суб'єктів, що домовляються, учасників договору, суб'єктів, що підписали угоду, первісних учасників.

3.Право на участь в міжнародних договорах.

4.Правоздатність держав укладати договори. Органи, які уповноважені представляти державу чи міжнародну організацію при укладанні договору.

Тема 4. Процедура та особливості укладання міжнародних договорів

Питання до обговорення:

1. Стадії укладення міжнародного договору.
2. Договірна ініціатива.
3. Дипломатичні переговори, їх організація та форми.
4. Прийняття тексту міжнародного договору та його форми.
5. Встановлення автентичності тексту міжнародного договору.
6. Парафування міжнародного договору.
7. Способи вираження згоди держав на обов'язковість міжнародного договору.
8. Підписання міжнародного договору.
9. Ратифікація міжнародного договору.
10. Приєднання до міжнародного договору.
11. Реєстрація та опублікування міжнародних договорів.
12. Застереження до міжнародних договорів: поняття, види. Процедури, що стосуються застережень.

Завдання №2:

Проаналізуйте положення Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969 року та Віденської конвенції про право міжнародних договорів між державами та міжнародними організаціями або міжнародними організаціями 1986 року, що визначають порядок та стадії укладання міжнародних договорів між державами та за участю міжнародних організацій. Надайте свій коментар.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Тема 5. Тлумачення міжнародних договорів

Питання до обговорення:

- 1.Поняття тлумачення норм міжнародного договору. Концепції тлумачення норм права міжнародного договору.
2. Загальні та спеціальні принципи тлумачення міжнародних договорів. Види тлумачення міжнародних договорів за суб'єктами, що тлумачать договір.
3. Офіційне та неофіційне тлумачення; тлумачення міжнародне та внутрішньодержавне.
4. Засоби тлумачення: мовне або граматичне; логічне, систематичне; історичне; звичайне.

Тема 6. Дія міжнародних договорів у сучасному міжнародному праві

Питання до обговорення:

1. Поняття дії (застосування) договорів. Відсутність у договорі зворотної сили.
2. Набуття чинності міжнародного договору.
3. Термін дії договорів: договори термінові, з невизначеним терміном дії і

безстрокові; пролонгація договорів; відновлення дії договорів. Тимчасове застосування договорів.

4. Територіальна сфера дії договорів.
5. Договори та треті держави: загальний принцип - *pacta tertiis nec nocent nec prosunt*.

Завдання №3: проаналізувати та надати письмову відповідь:

- чим відрізняється поняття «правомірності міжнародного договору» від поняття «дійсності міжнародного договору»?
- чим відрізняється поняття дійсності від дії міжнародного договору?
- чи впливає форма договору на його дійсність?

Тема 7. Припинення та призупинення міжнародних договорів

Питання до обговорення:

1. Що означає припинення міжнародного договору?
2. Що розуміється під терміном «розірвання міжнародного договору»?
3. Що розуміється під правомірним припиненням міжнародного договору? Що розуміється під неправомірним припиненням міжнародного договору?
4. Процедура припинення та призупинення дії міжнародних договорів
5. Докорінна зміна обставин - *rebus sic stantibus*. Неможливість виконання договору.
6. Територіальні зміни. Зміна договірних кордонів.
7. Відновлення дії договорів після війни.
8. Анексія Криму Росією. Порушення міжнародних договорів.

Тема 8. Міжнародна договірна практика України

Питання до обговорення:

1. Види міжнародних договорів України.
2. Міжнародні договори України про партнерство та співробітництво.
3. Міжнародні договори України про правову допомогу.
4. Міжнародні договори України про торговельно-економічне співробітництво.
5. Міжнародні договори України про уникнення подвійного оподаткування.

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин
Змістовий модуль I		
1	Тема 1. Загальна характеристика права міжнародних договорів	2
2	Тема 2. Кодифікація права міжнародних договорів	2
3	Тема 3. Сторони в міжнародних договорах	3
4	Тема 4. Процедура та особливості укладання міжнародних договорів	2
Змістовий модуль II		
5	Тема 5. Тлумачення міжнародних договорів	2
6	Тема 6. Дія міжнародних договорів у сучасному міжнародному праві	2
7	Тема 7. Припинення та призупинення міжнародних договорів	
8	Тема 8. Міжнародна договірна практика України	2
	Разом:	12

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зміна та розірвання договору внаслідок докорінної зміни обставин (clausula rebus sic stantibus) 1. Проаналізувати сучасні тенденції застосування..	46
2.	1. Зміст норми pacta sunt servanda. Як вона відображена у Віденській конвенції про право міжнародних договорів 1969 р.	46
	Разом:	92

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література (до всіх тем)

1. Венская конвенция о праве международных договоров. Комментарий. – М.: Юрид. лит., 1997. – 336 с.
2. Курс международного права. В 7 томах. Т. 4. Отрасли международного права. – М.: Наука, 1990. – С. 5-90.
3. Лукашук И.И. Современное право международных договоров. В 2-х т. – Том 1: Заключение международных договоров. – М.: Волтер Клуверс, 2004. – 672 с.; Том 2: Действие международных договоров. – М.: Волтер Клуверс, 2006. – 496 с.
4. Мережко О.О. Право міжнародних договорів: сучасні проблеми теорії та практики: Монографія. – К.: Таксон, 2002. – 344 с.
5. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник. – За ред.. В.Г.Буткевича. – К.: Либідь, 2004. – С.9-38.
6. Талалаев А.Н. Современные проблемы права международных договоров (Научно-аналитический обзор). М.:АН СССР, 1976. – 104 с.
7. Талалаев А.Н. Право международных договоров: действие и применение договоров. – М.: Междунар. отношения, 1985. – 296 с.
8. Талалаев А.Н. Право международных договоров (договоры с участием международных организаций). – М.: Междунар. отношения, 1989. – 272 с.
9. Чубарев В.Л. Элементарный курс права міжнародних договорів. Навчальний посібник. – К.: Міжнародний інститут лінгвістики і права, 2001. – 175 с.
10. Aust A. Modern Treaty Law and Practice. – Cambridge University Press, 2007. – 547 p.
11. The Law of Treaties Beyond the Vienna Convention. – Ed. by E.Cannizzaro. – Oxford University Press, 2011. – 464 p.
12. Trinidad Cançado A.A. International Law for Humankind: Towards a new Jus Gentium. – Leiden, Boston: Martinus Nijhoff Publishers, 2011. – 726 p.
13. Vienna Convention on the Law of Treaties. A Commentary. – Dörr O., Schmalenbach K. (Eds.). – Springer, 2012. – 1423 p.
14. Villiger E. Commentary on the 1969 Vienna Convention on the Law of Treaties. – Brill. 2009. – 1057 p.

Додаткова література (до всіх тем)

1. Алексидзе Л. Некоторые вопросы теории международного права. Императивные нормы *jus cogens*. Тбилиси: Издательство Тбилисского университета, 1982. – 406 с.
2. Березовски Ц. Договоры о взаимной помощи в системе коллективной безопасности. – С.119-176.
3. Буткевич В.Г. Соотношение внутригосударственного и международного права. – К.: «Выща школа», 1981. – 312 С.
4. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України / За ред. В.Н. Денисова. – К.: Юстиніан, 2006. – 672 с.
5. Дружков М.П. Заключение многосторонних договоров в рамках и под эгидой международных организаций. - К.: «Наукова думка», 1986 . – 104 с.
6. Евинтов В.И. Многоязычные договоры в современном международном праве. – К.: «Наукова думка», 1981. – 134 с.
7. Захарова Н.В. Выполнение обязательств, вытекающих из международного договора. – М.: «Наука», 1987. – 140 с.
8. Захарова Н.В. Правопреемство международных договоров. – Автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора юридических наук. – Специальность № 120.010. – международное право международное частное право. М., 1974. – 32 с.
9. Каламкрян Р.А. Фактор времени в праве международных договоров. – М.: Наука, 1989. – 176 с.
10. Каламкрян Р.А. Эстоппель в международном публичном праве. – М.: Наука, 2001. – 236 с.

11. Лукашук И.И. Структура и форма международных договоров. – Саратов, 1960. – 131 с.
12. Лукашук И.И. Разработка проекта международного договора. – Саратовский юридический институт имени Д.И.Курского. – Научные труды. – Выпуск 1, 1957. – 137 с.
13. Лукашук И.И. Органы, представляющие государство при заключении международных договоров. – К., 1965. – 93 с.
14. Лукашук И.И. Стороны в международных договорах. – М.: Издательство «Юридическая литература», 1966. – 151 с.
15. Лукашук И.И. Конституции государств и международное право. – М.: Спарк. 1998.
16. Ляхс М. Многосторонние договоры. – М.: Издательство иностранной литературы, 1960. – 320 с.
17. Мартиненко П.Ф. Просякнутість конституційного права України міжнародним правовим порядком // Науковий Вісник Дипломатичної Академії України. – Випуск 13: Зовнішня політика і дипломатія: історичний та сучасний виміри. – м. Київ, 2007.
18. Ноговіцина Ю.О. Міжнародно-правові аспекти правонаступництва України. – К.: Видавничий дім «Промінь», 2006. – 350 с.
19. Осьминин Б.И. Принятие и реализация государствами международных договорных обязательств. Монография. – М.: Волтерс Клувер, 2006. – 408 с.
20. Перевезенцев О.Ю. Міжнародно-правове регулювання інституту правонаступництва держав щодо міжнародних договорів. – К.: Знання, 2007. – 262 с.
21. Перетерский И.С. Толкование международных договоров. – М.: Государственное издательство юридической литературы, 1959. – 172 с.
22. Скомороха В. Окремі питання імплементації норм міжнародного права і конституційна юрисдикція України //Український Часопис Міжнародного Права № 1. 2002. – С. 6 – 11.
23. Современные проблемы развития международного и конституционного права: сб. материалов Междунар. науч.-практ. Конф., посвящ. Памяти проф. Д.И.Фельдмана / Отв. Ред. Г.И.Курдюков, О.М. Смирнова. – Казань: Центр инновационных технологий, 2008. – 439 с.
24. Талалаев А.Н. Юридическая природа международного договора. – М.: Издательство Института международных отношений, 1963. – 263 с.
25. Тиунов О.И. Принцип соблюдения договоров в международном праве. Учебное пособие по специальному курсу. – Пермь, 1976. – 151 с.
26. Тиунов О.И., Каширкина А.А., Морозов А.Н. Международные межведомственные договоры Российской Федерации. – М.: Институт законодательства и сравнительного правоведения при Правительстве РФ, Юридическая фирма «КОНТРАКТ», 2008. – 256 с.
27. Ульянова Н.Н. Общие многосторонние договоры в современных международных отношениях (некоторые вопросы теории). – К.: «Наукова думка», 1981. – 259 с.
28. Филиппов С.В. Оговорки в теории и практике международного договора. – М.: Издательство Института международных отношений, 1958. – 102 с.
29. Чалый А.А. Методические указания по составлению проекта международного договора. – К.: КГУ, 1979. – 24 с.
30. Шутак Д.И. Теория и практика оговорок в праве: система понятий. Терминологический словарь. – СПб: Санкт-Петербургский университет МВД России; Алетея, 1999. – 203 с.

Допоміжна

13. Інформаційні ресурси

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів , 1969. [Електронний джерело] . - URL: < http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/law_treaties.шTML

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Система права міжнародних договорів та її елементи.
2. Інститути права міжнародних договорів
3. Об'єкт та предмет права міжнародних договорів
4. Суб'єкти права міжнародних договорів
5. Функції права міжнародних договорів
6. Кодифікація і прогресивний розвиток права міжнародних договорів
7. Джерела права міжнародних договорів
8. Сторони в міжнародному договорі
9. Право на участь в міжнародних договорах
10. Органи, що уповноважені представляти державу при укладанні договору
11. Міжнародна організація як сторона в міжнародному договорі
12. Стадії укладання договору.
13. Перша стадія укладання міжнародного договору
14. Друга стадія укладання міжнародного договору
15. Третя стадія укладання міжнародного договору
16. Ратифікація міжнародного договору
17. Застереження та заяви до угоди
18. Поняття дії міжнародного договору
19. Набрання чинності міжнародного договору
20. Термін дії міжнародного договору
21. Поновлення міжнародного договору
22. Дія договору у просторі.
23. Застосування попередніх та нових договорів, укладених з одного й того ж самого питання
24. Поняття “третя держава”, види третіх держав.
25. Поняття чинності міжнародного договору
26. Правомірність договору. Підстави недійсності міжнародного договору
27. Поправки щодо міжнародних договорів
28. Перегляд міжнародних договорів
29. Укладання угоди *inter se*
30. Припинення дії міжнародних угод
31. Юридичні підстави припинення міжнародних угод
32. Види та засоби припинення міжнародних угод
33. Вольові та невольові види припинення міжнародних договорів
34. Денонсація міжнародного договору
35. Анулювання міжнародного договору
36. Неможливість виконання умов угоди
37. Призупинення дії договору
38. Правові наслідки призупинення, перегляду міжнародного договору
39. Перегляд, поновлення, переукладення міжнародного договору
40. Контроль за забезпеченням виконання міжнародного договору
41. Міжнародні засоби контролю за виконанням міжнародного договору
42. Національні засоби контролю за виконанням міжнародних угод

- 43.Порушення міжнародних угод і міжнародна відповідальність
- 44.Особливості укладання міжнародних договорів між державами та міжнародними організаціями
- 45.Порядок та стадії укладання договорів за участю міжнародних організацій
- 46.Особливості підписання угод за участю міжнародних організацій
- 47.Дія та застосування договорів за участю міжнародних організацій
- 48.Особливості контролю за виконанням міжнародних угод, стороною яких є міжнародна організація
- 49.Поняття цілі та принципи тлумачення норм міжнародних договорів
- 50.Доктринальні підходи до тлумачення норм міжнародних договорів
- 51.Види тлумачення договорів
- 52.Засоби тлумачення міжнародних договорів
- 53.Поширене та обмежене тлумачення
- 54.Правоздатність держав укласти міжнародні договори
- 55.Прийняття тексту договору
- 56.Встановлення автентичності тексту договору
- 57.Засоби вираження згоди на обов'язковість договору
- 58.Прийняття застережень та заперечення проти них
- 59.Юридичні наслідки прийняття застережень та заперечень проти них
- 60.Загальне правило, щодо третьої сторони
- 61.Загальна характеристика Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969 р.
- 62.Загальна характеристика Віденської конвенції про право договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями
- 63.Загальна характеристика Віденської конвенції про правонаступництво держав щодо договорів
- 64.Конституція України про міжнародний договір
- 65.Закон України “Про дію міжнародних договорів на території України” від 10 грудня 1991 року
- 66.Загальна характеристика Закону України “Про міжнародні договори України” від 22 грудня 1993 року
- 66.Форма та назва міжнародного договору та її значення
67. Анексія Криму Росією. Порушення міжнародних договорів.

Ум.друк.арк. 2,20
Формат 60х84/16
Гарнітура Times New Roman
Зам. № 90
Редакційно-видавничий відділ
видавництва УжНУ «Говерла»
88015, м. Ужгород, вул. Заньковецької, 89
dep-editors@uzhnu.edu.ua

